



Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 27ης Φεβρουαρίου 2020*

«Αίτηση αναιρέσεως – Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Κανονισμός (ΕΚ) 207/2009 – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ' – Απόλυτος λόγος απαραδέκτου – Σήμα αντίθετο προς τα χρηστά ήθη – Λεκτικό σημείο “Fack Ju Göhte” – Απόρριψη της αιτήσεως καταχωρίσεως»

Στην υπόθεση C-240/18 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 4 Απριλίου 2018,

Constantin Film Produktion GmbH, με έδρα το Μόναχο (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους E. Saarmann και P. Baronikians, Rechtsanwälte,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι το:

Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), εκπροσωπούμενο από τον D. Hanf,

καθού πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Regan, πρόεδρο τμήματος, I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Pešič (εισηγητή) και K. Λυκούργο, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματέας: C. Strömholm, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 13ης Φεβρουαρίου 2019,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 2ας Ιουλίου 2019,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

- 1 Με την αίτηση αναίρεσεως, η Constantin Film Produktion GmbH ζητεί να ανααιρεθεί η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 24ης Ιανουαρίου 2018, Constantin Film Produktion κατά EUIPO (Fack Ju Göhte) (T-69/17, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: ανααιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2018:27), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της με αίτημα την ακύρωση της απόφασης του πέμπτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) της 1ης Δεκεμβρίου 2016 (υπόθεση R 2205/2015-5, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), σχετικά με αίτηση καταχώρισης του λεκτικού σημείου «Fack Ju Göhte» ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Ο κανονισμός (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1), τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/2424 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2015 (ΕΕ 2015, L 341, σ. 21), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 23 Μαρτίου 2016. Ο κανονισμός 207/2009 –όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2015/2424– καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε, από 1ης Οκτωβρίου 2017, από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2017, L 154, σ. 1). Λαμβανομένης υπόψη της ημερομηνίας υποβολής της επίμαχης αίτησης καταχώρισης, ήτοι της 21ης Απριλίου 2015, τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης διέπονται από τις ουσιαστικές διατάξεις του κανονισμού 207/2009.
- 3 Το άρθρο 7 του κανονισμού 207/2009, με τίτλο «Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου», προβλέπει στις παραγράφους 1 έως 3 τα εξής:

«1. Δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση:

[...]

στ) τα σήματα που αντίκεινται στη δημόσια τάξη ή στα χρηστά ήθη·

[...]

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται ακόμη και αν οι λόγοι απαραδέκτου υφίστανται μόνο σε τμήμα της [Ευρωπαϊκής Ένωσης].

3. Η παράγραφος 1, στοιχεία β), γ) και δ), δεν εφαρμόζεται αν το σήμα έχει αποκτήσει για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες ζητείται η καταχώριση διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης που του έχει γίνει.»
- 4 Το άρθρο 75 του κανονισμού 207/2009, που τιτλοφορείται «Αιτιολόγηση των αποφάσεων», ορίζει τα ακόλουθα:

«Οι αποφάσεις του Γραφείου αιτιολογούνται. [...]»
- 5 Το άρθρο 76 του κανονισμού 207/2009, με τίτλο «Αυτεπάγγελτη εξέταση των πραγματικών περιστατικών», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Κατά την ενώπιόν του διαδικασία, το Γραφείο εξετάζει τα πραγματικά περιστατικά· εντούτοις, σε διαδικασία που αφορά τους σχετικούς λόγους απαραδέκτου της καταχώρισης, η εξέταση περιορίζεται στα επιχειρήματα που προβάλλουν οι διάδικοι καθώς και τα υποβληθέντα από αυτούς αιτήματα.»

- 6 Στην αιτιολογική σκέψη 21 του κανονισμού 2015/2424 αναφέρονται τα εξής:
- «(21) [...] Επιπλέον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται με τρόπο που να εξασφαλίζει τον πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, και ιδίως της ελευθερίας έκφρασης.»
- 7 Η αιτιολογική σκέψη 21 του κανονισμού 2017/1001 επαναλαμβάνει, κατά γράμμα, τη διατύπωση της αιτιολογικής σκέψης 21 του κανονισμού 2015/2424 που παρατίθεται στην προηγούμενη σκέψη.

Το ιστορικό της διαφοράς και η προσβαλλόμενη απόφαση

- 8 Στις 21 Απριλίου 2015, η νυν αναιρεσείουσα, Constantin Film Produktion, υπέβαλε στο EUIPO αίτηση καταχώρισης σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει του κανονισμού 207/2009.
- 9 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση είναι το λεκτικό σημείο «Fack Ju Göhte», το οποίο, επιπλέον, είναι ο τίτλος γερμανικής κινηματογραφικής κωμωδίας παραγωγής της νυν αναιρεσείουσας, που αποτέλεσε μία από τις μεγαλύτερες κινηματογραφικές επιτυχίες του έτους 2013 στη Γερμανία. Περαιτέρω, κυκλοφόρησαν δύο συνέχειες της κινηματογραφικής αυτής κωμωδίας με παραγωγό τη νυν αναιρεσείουσα, οι οποίες προβλήθηκαν στις κινηματογραφικές αίθουσες με τους τίτλους «Fack Ju Göhte 2» και «Fack Ju Göhte 3», αντιστοίχως, το 2015 και το 2017.
- 10 Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση υπάγονται στις κλάσεις 3, 9, 14, 16, 18, 21, 25, 28, 30, 32, 33, 38 και 41 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν, για καθεμία από τις κλάσεις αυτές, στην ακόλουθη περιγραφή:
- κλάση 3: «Λευκαντικά παρασκευάσματα και άλλες ουσίες για πλύσιμο, παρασκευάσματα για καθαρισμό, στίλβωση, αφαίρεση λίπους και απόξεση· Σαπούνια, είδη αρωματοποιίας, αιθέρια έλαια, καλλυντικά, λοσιόν για τα μαλλιά, οδοντόπαστες»·
 - κλάση 9: «Μέσα αποθήκευσης καταχωρισμένων δεδομένων όλων των ειδών· ηλεκτρονικές εκδόσεις (τηλεφορτώσιμες), ήτοι ηχητικά δεδομένα, βίντεο, κείμενα, εικόνες και διαγράμματα σε ψηφιακή μορφή· Συσκευές και όργανα φωτογραφικά, κινηματογραφικά και εκπαιδευτικά· Συσκευές για την εγγραφή, τη μετάδοση, την αναπαραγωγή ήχου ή εικόνων· [...]»·
 - κλάση 14: «Κοσμήματα, είδη χρυσοχοΐας, πολύτιμοι [...] λίθοι»·
 - κλάση 16: «Έντυπο υλικό· Φωτογραφίες· Χαρτικά και είδη γραφείου [...]»·
 - κλάση 18: «Κιβώτια ταξιδιού και βαλίτσες· Ομπρέλες, αλεξήλια και ράβδοι περιπάτου· Αποσκευές· [...]»·
 - κλάση 21: «Είδη υαλουργίας, πορσελάνη και φαγεντιανά μη περιλαμβανόμενα σε άλλες κλάσεις· Κηροπήγια»·
 - κλάση 25: «Ενδύματα, υποδήματα, είδη πιλοποιΐας»·
 - κλάση 28: «Παιχνίδια, αθύρματα· Είδη γυμναστικής και αθλητισμού (μη περιλαμβανόμενα σε άλλες κλάσεις)· Διακοσμητικά χριστουγεννιάτικων δένδρων»·

- κλάση 30: «Καφές, τσάι, κακάο και υποκατάστατα καφέ· Ρύζι· Ταπιόκα και σάγο (αλεύρι κολλαρίσματος)· Άλευρα και παρασκευάσματα από δημητριακά· Άρτος, γλυκά και είδη ζαχαροπλαστικής· Παγωτά· Ζάχαρη, μέλι, μελάσα· Μαγιά, μπέικιν πάουντερ· [...]»·
 - κλάση 32: «Ζύθος· Μεταλλικά και αεριούχα νερά και άλλα ποτά μη οινοπνευματώδη· Ποτά και χυμοί φρούτων· [...]»·
 - κλάση 33: «Οινοπνευματώδη ποτά (εκτός ζύθου)»·
 - κλάση 38: «Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών· Διάθεση αιθουσών συνομιλίας και φόρουμ στο Διαδίκτυο, διαβίβαση δεδομένων μέσω Διαδικτύου [...]»·
 - κλάση 41: «Επιμόρφωση (επαγγελματική κατάρτιση)· Ψυχαγωγία, ιδίως τηλεοπτική και κινηματογραφική ψυχαγωγία, συρραφή (μοντάζ) ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών προγραμμάτων, ραδιοφωνική, τηλεοπτική και κινηματογραφική παραγωγή, εκμίσθωση κινηματογραφικών ταινιών, παρουσίαση ταινιών σε κινηματογράφους· Αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες»·
- 11 Με απόφαση της 25ης Σεπτεμβρίου 2015, ο εξεταστής απέρριψε την αίτηση καταχώρισης βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που απαριθμούνται στην προηγούμενη σκέψη.
- 12 Στις 5 Νοεμβρίου 2015, η νυν αναιρεσείουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του EUIPO κατά της απόφασης του εξεταστή, δυνάμει των άρθρων 58 έως 64 του κανονισμού 207/2009.
- 13 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, το πέμπτο τμήμα προσφυγών του EUIPO απέρριψε την προσφυγή αυτή.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 14 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 3 Φεβρουαρίου 2017, η νυν αναιρεσείουσα άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης.
- 15 Προς στήριξη της προσφυγής της, η νυν αναιρεσείουσα προέβαλε δύο λόγους ακυρώσεως, εκ των οποίων ο πρώτος στηρίχθηκε σε παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009 και ο δεύτερος σε παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού.
- 16 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τους δύο αυτούς λόγους ακυρώσεως και, κατά συνέπεια, την προσφυγή στο σύνολό της.

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

- 17 Η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο:
- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και
 - να καταδικάσει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα.
- 18 Το EUIPO ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και

- να καταδικάσει την αναιρεσεύουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

- 19 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η αναιρεσεύουσα προβάλλει τρεις λόγους, εκ των οποίων ο πρώτος στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, ο δεύτερος σε παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και ο τρίτος σε παραβίαση των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της χρηστής διοίκησης.
- 20 Κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί καταρχάς ο πρώτος λόγος που στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 21 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσεύουσα προσάπτει, κατ' ουσίαν, στο Γενικό Δικαστήριο ότι, στο πλαίσιο της εξέτασης του ζητήματος αν το επίμαχο σήμα αντίκειται τα χρηστά ήθη, υπέπεσε σε διάφορα σφάλματα κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009. Ο λόγος αυτός διαρθρώνεται σε τέσσερα σκέλη.
- 22 Πρώτον, κατά την αναιρεσεύουσα, το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε την αρχή της ατομικής εξέτασης, διότι δεν εξέτασε το υποβληθέν προς καταχώριση σημείο «Fack Ju Göthe», αλλά το σημείο «Fuck you, Goethe».
- 23 Επιπλέον, η αναιρεσεύουσα ισχυρίζεται ότι οι εκφράσεις «Fuck» και «Fuck you» έχουν απολέσει τη χυδαία σημασία τους, λόγω της εξέλιξης της γλώσσας στην κοινωνία. Κατά την αναιρεσεύουσα, δεν υπάρχει γενικώς απαράδεκτο καταχώρισης εκφράσεων που περιέχουν τους όρους αυτούς ως σημάτων, όπως αποδεικνύεται από την καταχώριση σημείων όπως τα «Fucking Hell» και «MACAFUCKER» ως σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 24 Δεύτερον, η αναιρεσεύουσα ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε με υπερβολικά ευρύ τρόπο τον απόλυτο λόγο απαραδέκτου σχετικά με τα χρηστά ήθη, τον οποίο προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, εφαρμόζοντας τις εκτιμήσεις σχετικά με τους όρους «Fuck» και «Fuck you» στο επίμαχο σήμα στο σύνολό του και κρίνοντας ότι το λεκτικό σημείο «Fack Ju Göhte» είναι εγγενώς χυδαίο και ότι το στοιχείο «Göhte» δεν δύναται να μετριάσει τη χυδαιότητα αυτή.
- 25 Η αναιρεσεύουσα θεωρεί, μεταξύ άλλων, ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν επέδειξε τη σύνεση και την ευαισθησία που απαιτούνται κατά την εφαρμογή αυτού του λόγου απαραδέκτου ο οποίος, αν και αφορά υποκειμενικές αξίες, εντούτοις πρέπει να εφαρμόζεται κατά τρόπο συστατικό και όσο το δυνατόν πιο αντικειμενικό προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος αποκλεισμού της δυνατότητας καταχώρισης σημείων για τον λόγο και μόνον ότι δεν ανταποκρίνονται στο προσωπικό γούστο του εκάστοτε εξεταστή. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε να έχει λάβει υπόψη το γεγονός ότι, κατά τη συνολική του εντύπωση, το επίμαχο σήμα είναι, λαμβανομένης υπόψη της ηχητικής μεταγραφής στη γερμανική γλώσσα της έκφρασης «Fuck You», σε συνδυασμό με το στοιχείο «Göhte» νοούμενο ως αναφορά σε μη δημοφιλή σχολικά μαθήματα, ανώδυνο, παιδαριώδες και παιγνιώδες, που εκφράζει την απογοήτευση των μαθητών.
- 26 Τρίτον, η αναιρεσεύουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς έκρινε ότι δεν αποδείχθηκε ότι το ενδιαφερόμενο γερμανόφωνο κοινό δεν σοκάρεται από το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση για τα επίμαχα προϊόντα και υπηρεσίες. Στο πλαίσιο αυτό, η αναιρεσεύουσα προβάλλει ότι το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε εσφαλμένα τους κανόνες περί του βάρους αποδείξεως. Επιπλέον, ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβλεψε το γεγονός ότι ο τρόπος με τον οποίο το

ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το επίμαχο σήμα δεν μπορεί να προσδιοριστεί αφηρημένα και να αποσυνδεθεί από οποιαδήποτε εμπειρική βάση, βάσει υποκειμενικών αξιών και μόνον, αλλά πρέπει να αξιολογηθεί υπό το πρίσμα στοιχείων που παρέχουν ενδείξεις σχετικά με την πραγματική αντίληψη του κοινού αυτού. Πάντως, ιδίως η μεγάλη επιτυχία της ομώνυμης ταινίας καθώς και η χρήση της ταινίας αυτής από το Ινστιτούτο Goethe (Γερμανία) για παιδαγωγικούς σκοπούς αποδεικνύουν ότι το ευρύ γερμανόφωνο κοινό, το οποίο είναι το ενδιαφερόμενο εν προκειμένω κοινό, αντιλαμβάνεται τον χιουμοριστικό χαρακτήρα του επίμαχου σήματος και ουδόλως το θεωρεί σοκαριστικό ή χυδαίο.

- 27 Τέταρτον, λόγω των εσφαλμένων εκτιμήσεών του, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά τη στάθμιση μεταξύ, αφενός, του συμφέροντος της αναιρεσείουσας να καταχωριστεί το επίμαχο σήμα και, αφετέρου, του συμφέροντος του κοινού να μην έρχεται αντιμέτωπο με σήματα τα οποία αντίκεινται προς τα χρηστά ήθη και, επομένως, με σήματα που προκαλούν ταραχή, είναι χυδαία, προσβλητικά ή ακόμη και απειλητικά.
- 28 Το EUIPO φρονεί ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.
- 29 Πρώτον, το EUIPO εκτιμά ότι το επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε το σημείο «Fuck you, Goethe» και όχι το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση, ήτοι το σήμα «Fack Ju Göhte», στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης. Οι σκέψεις 17, 18 και 20 της απόφασης αυτής πρέπει να ερμηνευθούν υπό το πρίσμα της παραδοχής που εκτίθεται στη σκέψη 16 της εν λόγω απόφασης, κατά την οποία ο καταναλωτής «αντιλαμβάνεται συνήθως το σήμα ως σύνολο», πράγμα που δεν τον εμποδίζει να προσδιορίσει «λεκτικά στοιχεία τα οποία, για αυτόν, υποδηλώνουν συγκεκριμένη έννοια ή μοιάζουν με λέξεις που αυτός γνωρίζει».
- 30 Δεύτερον, το επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι οι εκφράσεις «Fuck» και «Fuck you» έχουν απολέσει την αρχική σεξουαλική σημασία τους, οπότε δεν γίνονται πλέον αντιληπτές ως χυδαίες και σοκαριστικές, είναι απαράδεκτο, καθόσον αφορά διαπίστωση πραγματικών περιστατικών. Εν πάση περιπτώσει, το επιχείρημα αυτό είναι αβάσιμο δεδομένου ότι το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η έκφραση «Fuck you» είναι εγγενώς χυδαία ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η έκφραση αυτή, λόγω της εξέλιξης της γλώσσας, έχει παύσει να εκλαμβάνεται ως έχουσα σεξουαλικό σημασιολογικό περιεχόμενο.
- 31 Τρίτον, το EUIPO υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο, με τη σκέψη 18 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, έλαβε ρητώς υπόψη την αλλαγή του νοήματος της έκφρασης «Fuck you», εξηγώντας ότι η έκφραση αυτή μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για να δηλώσει τον θυμό, την αποδοκιμασία ή την περιφρόνηση έναντι ενός προσώπου.
- 32 Τέταρτον, το EUIPO θεωρεί αβάσιμο το επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, διαπιστώνοντας ότι η μεγάλη επιτυχία της ταινίας «Fack Ju Göhte» δεν σημαίνει ότι το ενδιαφερόμενο κοινό δεν σοκάρεται από το επίμαχο σήμα. Αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, το Γενικό Δικαστήριο δεν εφάρμοσε αμιγώς υποκειμενικό κριτήριο κατά την εξέταση των χρηστών ηθών, αλλά εξέτασε ρητώς, με τις σκέψεις 28 έως 30 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, την πιθανότητα το επίμαχο σημείο να μην είναι χυδαίο, αλλά να μπορεί να γίνει αντιληπτό ως «αστεϊσμός».
- 33 Το EUIPO υποστηρίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι σκοπός του αποκλειστικού δικαιώματος που παρέχει ένα σήμα είναι η διασφάλιση του ανόθευτου ανταγωνισμού και όχι της ελευθερίας της έκφρασης, ενώ ο τίτλος μιας ταινίας χρησιμεύει για τον διαχωρισμό ενός καλλιτεχνικού έργου από άλλο και για τον προσδιορισμό του περιεχομένου του, εκφράζοντας ταυτόχρονα την ελευθερία έκφρασης και την καλλιτεχνική ελευθερία. Ο μέσος καταναλωτής έχει επίγνωση της διαφοράς αυτής και, επομένως, δεν αντιλαμβάνεται κατ' ανάγκην τα σήματα και τους τίτλους ταινιών κατά τον ίδιο τρόπο. Ως εκ τούτου, ακόμη και για τους καταναλωτές που γνωρίζουν την επίμαχη ταινία, δεν είναι δυνατόν να υποτεθεί ότι

το επίμαχο σήμα γίνεται αντιληπτό ως «αστεϊσμός». Επιπλέον, οι ενδιαφερόμενοι εν προκειμένω καταναλωτές είναι σαφώς περισσότεροι από εκείνους που γνωρίζουν την επίμαχη ταινία και είναι εξοικειωμένοι με την «αργκό της νεολαίας».

- 34 Πέμπτον, το EUIPO υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, αν το επίμαχο σήμα αποτελείται από όρο ο οποίος γίνεται αντιληπτός από το ενδιαφερόμενο κοινό ως εγγενώς χυδαίος και, επομένως, σοκαριστικός, πρόκειται για «σήμα προδήλως αισχρό» και αντίθετο προς τα «χρηστά ήθη».
- 35 Έκτον, το EUIPO εκτιμά ότι κακώς η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι, στη σκέψη 30 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, προέβη σε ανεπίτρεπτη αντιστροφή του βάρους αποδείξεως κρίνοντας ότι δεν αποδείχθηκε ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αναγνωρίζει στο επίμαχο σήμα τον τίτλο της επίμαχης ταινίας και, επομένως, έναν «αστεϊσμό». Η διαπίστωση αυτή πρέπει να ερμηνευθεί εντός του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται. Μολονότι αληθεύει ότι, δυνάμει του άρθρου 75, παράγραφος 1, και του άρθρου 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, οι απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου πρέπει να εξετάζονται αυτεπαγγέλτως από το EUIPO και ότι η συνδρομή τους πρέπει να αιτιολογείται κατά τρόπο συνεκτικό, εντούτοις, όταν το EUIPO ή το Γενικό Δικαστήριο, ως προς το οποίο ισχύουν οι ίδιες αυτές νομικές απαιτήσεις όταν απορρίπτει προσφυγή βάλλουσα κατά της απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση καταχώρισης σήματος από το EUIPO, θεμελιώνουν την απόφασή τους σε πασιδηλα πραγματικά περιστατικά ή σε εκτίμηση περί ακαταλληλότητας του σχετικού σήματος να καταχωριστεί, τότε ο αιτών οφείλει να αντικρούσει τα στοιχεία αυτά προσκομίζοντας συγκεκριμένες και βάσιμες πληροφορίες. Κατά το EUIPO, το Γενικό Δικαστήριο τήρησε εν προκειμένω τις εν λόγω νομικές απαιτήσεις.
- 36 Τέλος, έβδομον, το EUIPO εκτιμά ότι το επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν προέβη σε ορθή στάθμιση των συμφερόντων του αιτούντος και του κοινού δεν είναι βάσιμο.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 37 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, τα σήματα τα οποία αντίκεινται στη δημόσια τάξη και στα χρηστά ήθη δεν γίνονται δεκτά προς καταχώριση. Επιπλέον, από το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι οι απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού εφαρμόζονται ακόμη και αν συντρέχουν μόνο σε τμήμα της Ένωσης.
- 38 Όπως διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 24 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, χωρίς να αντικρουστεί από την αναιρεσείουσα, το EUIPO αρνήθηκε, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, την καταχώριση του λεκτικού σημείου «Fack Ju Göhte» όχι λόγω ενδεχόμενης αντίθεσης του σημείου αυτού προς τη δημόσια τάξη, αλλά για τον λόγο και μόνον ότι κρίθηκε αντίθετο προς τα χρηστά ήθη. Επομένως, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να εξεταστεί μόνον υπό το πρίσμα του τελευταίου αυτού απόλυτου λόγου απαραδέκτου.
- 39 Όσον αφορά τον συγκεκριμένο λόγο απαραδέκτου, επισημαίνεται ότι, δεδομένου ότι ο κανονισμός 207/2009 δεν ορίζει την έννοια «χρηστά ήθη», η έννοια αυτή πρέπει να ερμηνεύεται λαμβανομένου υπόψη τόσο του συνήθους νοήματός της όσο και του πλαισίου στο οποίο κατά κανόνα χρησιμοποιείται. Όπως, όμως, επισήμανε κατ' ουσίαν ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 77 των προτάσεών του, η έννοια αυτή αναφέρεται, κατά το σύνθημα νόημά της, στις θεμελιώδεις ηθικές αξίες και κανόνες που σέβεται μια κοινωνία σε δεδομένη χρονική στιγμή. Οι εν λόγω αξίες και κανόνες, που ενδέχεται να μεταβάλλονται με την πάροδο του χρόνου και να διαφέρουν από τόπο σε τόπο, πρέπει να καθορίζονται σε συνάρτηση με την κοινωνική συναίνεση που επικρατεί στην εν λόγω κοινωνία κατά τον χρόνο πραγματοποίησης της σχετικής αξιολόγησης. Για τους σκοπούς του καθορισμού αυτού, πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη το κοινωνικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένης,

ενδεχομένως, της πολιτιστικής, θρησκευτικής ή φιλοσοφικής πολυμορφίας που το χαρακτηρίζουν, προκειμένου να αξιολογηθεί, κατά τρόπο αντικειμενικό, το τι θεωρεί η εν λόγω κοινωνία ως ηθικώς αποδεκτό κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

- 40 Επιπλέον, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, η εξέταση του ζητήματος αν ένα σημείο του οποίου ζητείται η καταχώριση ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντίκειται προς τα χρηστά ήθη απαιτεί ανάλυση του συνόλου των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης υπόθεσης προκειμένου να καθοριστεί ο τρόπος με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το σημείο αυτό σε περίπτωση χρήσης του ως σήματος για τα αντίστοιχα προϊόντα ή υπηρεσίες.
- 41 Συναφώς, για να εμπίπτει το επίμαχο σημείο στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, δεν αρκεί να θεωρηθεί ότι είναι κακόγουστο. Το σήμα αυτό πρέπει, κατά τον χρόνο της εξέτασης, να εκλαμβάνεται από το ενδιαφερόμενο κοινό ως αντίθετο προς τις θεμελιώδεις ηθικές αξίες και κανόνες της κοινωνίας όπως υφίστανται κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή.
- 42 Προκειμένου να διαπιστωθεί αν συντρέχει τέτοια περίπτωση, πρέπει να λαμβάνεται ως βάση η αντίληψη ενός συνेतου προσώπου με μέσα όρια ευαισθησίας και ανοχής, λαμβανομένων υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου ενδέχεται το πρόσωπο αυτό να έρθει σε επαφή με το σήμα, καθώς και, ενδεχομένως, των ιδιαίτερων περιστάσεων του οικείου τμήματος της Ένωσης. Προς τούτο, κρίσιμα είναι διάφορα στοιχεία όπως τα νομοθετικά κείμενα και οι διοικητικές πρακτικές, η κοινή γνώμη και, ενδεχομένως, ο τρόπος με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντέδρασε κατά το παρελθόν στο σημείο αυτό ή σε παρόμοια σημεία, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο βάσει του οποίου μπορεί να εκτιμηθεί η αντίληψη του ενδιαφερόμενου κοινού.
- 43 Επομένως, η εξέταση που πρέπει να πραγματοποιηθεί δεν μπορεί να περιορίζεται σε αφηρημένη εκτίμηση του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση, και μάλιστα ορισμένων συστατικών του, αλλά πρέπει να αποδεικνύεται, ιδίως όταν ο αιτών επικαλείται στοιχεία ικανά να θέσουν εν αμφιβόλω το γεγονός ότι το σήμα αυτό εκλαμβάνεται από το ενδιαφερόμενο κοινό ως αντίθετο προς τα χρηστά ήθη, ότι η χρήση του εν λόγω σήματος εντός του συγκεκριμένου και σύγχρονου κοινωνικού πλαισίου γίνεται όντως αντιληπτή από το ενδιαφερόμενο κοινό ως αντιβαίνουσα προς τις θεμελιώδεις ηθικές αξίες και κανόνες της κοινωνίας.
- 44 Υπό το πρίσμα αυτών ακριβώς των αρχών πρέπει να εξεταστεί το βάσιμο του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή από το Γενικό Δικαστήριο του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009.
- 45 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται, όπως διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο με τις σκέψεις 14 και 17 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, επικυρώνοντας συναφώς την εκτίμηση του τμήματος προσφυγών, ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αποτελείται από το ευρύ γερμανόφωνο κοινό της Ένωσης, ήτοι, μεταξύ άλλων, το κοινό της Γερμανίας και της Αυστρίας.
- 46 Όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο το κοινό αυτό αντιλαμβάνεται το επίμαχο σήμα, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, με τη σκέψη 18 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι το εν λόγω κοινό θα εξομοιώσει το οικείο σήμα με την αγγλική έκφραση «Fuck you» συνοδευόμενη από το επώνυμο Goethe, με το σύνολο αυτό να έχει συνταχθεί με διαφορετική ορθογραφία που προκύπτει από φωνητική μεταγραφή των όρων αυτών στη γερμανική γλώσσα. Μολονότι, υπό την πρώτη της έννοια, η αγγλική έκφραση «Fuck you» συνδηλώνει μια σεξουαλική πράξη και είχε μια χυδαία απόχρωση, εντούτοις μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί σε διαφορετικό πλαίσιο για να εκφράσει θυμό, αποδοκιμασία ή περιφρόνηση έναντι ενός προσώπου. Ωστόσο, ακόμη και σε μια τέτοια περίπτωση, η έκφραση αυτή εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από εγγενή χυδαιότητα και η προσθήκη του στοιχείου

- «Göhte» στο τέλος του επίμαχου σημείου, αν και καθιστά δυνατό να προσδιοριστεί σε ποιον «απευθύνονται» οι όροι που συνθέτουν την αρχή του εν λόγω σημείου, δεν δύναται να μετριάσει τη χυδαιότητα αυτή.
- 47 Με τη σκέψη 19 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο προσέθεσε ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της νυν αναιρεσείουσας, το γεγονός ότι πολλά εκατομμύρια θεατών είδαν την ταινία «Fack Ju Göhte» όταν προβλήθηκε στις κινηματογραφικές αίθουσες δεν σημαίνει ότι το ενδιαφερόμενο κοινό δεν σοκάρεται από το επίμαχο σήμα.
- 48 Εξ αυτού συνήγαγε, με τη σκέψη 20 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, έπρεπε να γίνει δεκτό ότι ορθώς το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι η αγγλική έκφραση «Fuck you» και, ως εκ τούτου, το επίμαχο σήμα στο σύνολό του είναι εγγενώς χυδαία και ότι μπορούν να σοκάρουν το ενδιαφερόμενο κοινό. Επομένως, κατά την κρίση του Γενικού Δικαστηρίου, ορθώς συνήγαγε το τμήμα προσφυγών ότι η αίτηση καταχώρισης του επίμαχου σήματος έπρεπε να απορριφθεί βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009.
- 49 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εξέταση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που επιβάλλει το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, και οι οποίες εκτίθενται στις σκέψεις 39 έως 43 της παρούσας απόφασης.
- 50 Πράγματι, λαμβανομένων υπόψη του κοινωνικού πλαισίου και των στοιχείων που επικαλείται συναφώς η αναιρεσείουσα, ειδικότερα δε του γεγονότος ότι το λεκτικό σημείο «Fack Ju Göhte» αντιστοιχεί, όπως επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο με τις σκέψεις 2 και 19 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, στον τίτλο γερμανικής κινηματογραφικής κωμωδίας παραγωγής της αναιρεσείουσας, η οποία ήταν μία από τις μεγαλύτερες κινηματογραφικές επιτυχίες του έτους 2013 στη Γερμανία και την οποία είδαν πολλά εκατομμύρια θεατών όταν προβλήθηκε στις κινηματογραφικές αίθουσες, το Γενικό Δικαστήριο, προκειμένου να αποδείξει επαρκώς κατά νόμον ότι το επίμαχο σήμα γίνεται αντιληπτό από το ευρύ γερμανόφωνο κοινό ως αντίθετο προς τα χρηστά ήθη, δεν μπορούσε να αρκεστεί σε αφηρημένη εκτίμηση του σήματος αυτού και της αγγλικής έκφρασης με την οποία εξομοιώνεται από το κοινό το πρώτο μέρος του εν λόγω σήματος.
- 51 Επομένως, το γεγονός ότι εκείνο που πρέπει να εξεταστεί είναι το σήμα αυτό καθεαυτό δεν σημαίνει ότι, κατά την εξέταση αυτή, είναι δυνατό να μη ληφθούν υπόψη στοιχεία του γενικότερου πλαισίου, ικανά να αποσαφηνίσουν τον τρόπο με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το εν λόγω σήμα.
- 52 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 94 των προτάσεών του, μεταξύ των στοιχείων αυτών καταλέγονται η μεγάλη επιτυχία της ομώνυμης κωμωδίας στο ευρύ γερμανόφωνο κοινό και το γεγονός ότι ο τίτλος της δεν φαίνεται να προκάλεσε αντιπαραθέσεις, καθώς και το γεγονός ότι επιτράπηκε η προβολή της στο νεανικό κοινό αλλά και ότι το Ινστιτούτο Goethe, το οποίο είναι το πολιτιστικό ίδρυμα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας που δραστηριοποιείται σε παγκόσμιο επίπεδο και του οποίου μία από τις αποστολές είναι η προώθηση της γνώσης της γερμανικής γλώσσας, τη χρησιμοποιεί για παιδαγωγικούς σκοπούς.
- 53 Στο μέτρο που τα στοιχεία αυτά μπορούν, a priori, να αποτελέσουν ένδειξη ότι, παρά την εξομοίωση του πρώτου μέρους του επίμαχου σήματος με την αγγλική έκφραση «Fuck you», το ευρύ γερμανόφωνο κοινό δεν εκλαμβάνει το λεκτικό σημείο «Fack Ju Göhte» ως ηθικώς απαράδεκτο, το Γενικό Δικαστήριο, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το σημείο αυτό αντίκειται προς τα χρηστά ήθη, δεν μπορούσε να στηριχθεί αποκλειστικά στον εγγενώς χυδαίο χαρακτήρα της εν λόγω αγγλικής έκφρασης, χωρίς να εξετάσει τα εν λόγω στοιχεία και χωρίς να εκθέσει κατά τρόπο πειστικό τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι, παρά τα στοιχεία αυτά, το ευρύ γερμανόφωνο κοινό εκλαμβάνει το επίμαχο σημείο ως αντίθετο προς τις θεμελιώδεις ηθικές αξίες και κανόνες της κοινωνίας όταν αυτό χρησιμοποιείται ως σήμα.

- 54 Ειδικότερα, δεν πληρούν τις εν λόγω απαιτήσεις εξέτασης και αιτιολόγησης απλοί ισχυρισμοί, όπως ο περιεχόμενος στη σκέψη 19 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ο οποίος επαναλαμβάνεται στη σκέψη 47 της παρούσας απόφασης, ή ο περιεχόμενος στη σκέψη 30 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, σύμφωνα με τον οποίο δεν αποδεικνύεται ότι, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων κατά τις οποίες το ενδιαφερόμενο κοινό ενδέχεται να έρθει αντιμέτωπο με το επίμαχο σήμα, το κοινό αυτό αναγνωρίζει στο συγκεκριμένο σήμα τον τίτλο μιας επιτυχημένης ταινίας και εκλαμβάνει το εν λόγω σήμα ως «αστεϊσμό».
- 55 Όσον αφορά ειδικότερα τον τελευταίο αυτό ισχυρισμό, επισημαίνεται, αφενός, ότι το Γενικό Δικαστήριο όφειλε, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, να βεβαιωθεί ότι το EUIPO δεν παρέβη το άρθρο 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, το οποίο, στο πλαίσιο διαδικασίας που αφορά απόλυτους λόγους απαραδέκτου, του επιβάλλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά και να αποδεικνύει επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξη τέτοιων λόγων. Αφετέρου, η ανάγκη εξέτασης στοιχείων του γενικότερου πλαισίου όπως αυτά που παρατίθενται στη σκέψη 52 της παρούσας απόφασης για τη συγκεκριμένη αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το επίμαχο σήμα ουδόλως εξαρτάται από την προϋπόθεση να αποδειχθεί ότι το κοινό αυτό αναγνωρίζει στο εν λόγω σήμα τον τίτλο της ομώνυμης κωμωδίας ή ότι αντιλαμβάνεται το σήμα αυτό ως «αστεϊσμό», δεδομένου, επιπλέον, ότι η έλλειψη των δύο αυτών περιστάσεων δεν καθιστά δυνατό να αποδειχθεί προσβολή των χρηστών ηθών.
- 56 Τέλος, πρέπει ακόμη να προστεθεί ότι, αντιθέτως προς ό,τι διαπιστώνει το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 29 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, κατά την οποία «στον τομέα της τέχνης, του πολιτισμού και της λογοτεχνίας, υπάρχει διαρκής φροντίδα για τη διαφύλαξη της ελευθερίας της έκφρασης, η οποία δεν υφίσταται στον τομέα των σημάτων», η ελευθερία της έκφρασης, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει, όπως αναγνώρισε το EUIPO κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και όπως εξέθεσε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 47 έως 57 των προτάσεών του, να λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται άλλωστε τόσο από την αιτιολογική σκέψη 21 του κανονισμού 2015/2424, ο οποίος τροποποίησε τον κανονισμό 207/2009, όσο και από την αιτιολογική σκέψη 21 του κανονισμού 2017/1001, οι οποίες τονίζουν ρητώς την ανάγκη εφαρμογής των κανονισμών αυτών κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται ο πλήρης σεβασμός των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων, ιδίως της ελευθερίας της έκφρασης.
- 57 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η ερμηνεία και η εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009 στις οποίες προέβη το Γενικό Δικαστήριο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ενέχουν νομικά σφάλματα, τα οποία αρκούν, αφεαυτών, για να γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος αναιρέσεως, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν τα λοιπά επιχειρήματα που προέβαλε η αναιρεσείουσα προς στήριξη του λόγου αυτού.
- 58 Κατά συνέπεια, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί, χωρίς να είναι αναγκαία η εξέταση των λοιπών λόγων αναιρέσεως.

Επί της προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

- 59 Δυνάμει του άρθρου 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι βάσιμη, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση.
- 60 Τούτο συμβαίνει εν προκειμένω.
- 61 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η νυν αναιρεσείουσα υποστήριξε, ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009.

- 62 Πάντως, διαπιστώνεται ότι η απόφαση αυτή, και ιδίως η εξέταση που πραγματοποιήθηκε με τα σημεία 21 έως 41 αυτής, όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το επίμαχο σήμα, παρουσιάζει σε μεγάλο βαθμό τα ίδια σφάλματα με αυτά της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.
- 63 Έτσι, αφού διαπίστωσε κατ' ουσίαν, με τα σημεία 21 έως 23 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αναγνωρίζει στο πρώτο μέρος του επίμαχου σήματος την αγγλική έκφραση «Fuck you», το τμήμα προσφυγών επισήμανε, με τα σημεία 24 έως 28 της απόφασης αυτής, ότι η έκφραση αυτή είναι χυδαία και σοκαριστική. Στη συνέχεια έκρινε, με τα σημεία 29 έως 33 της εν λόγω απόφασης, ότι η προσθήκη του στοιχείου «Göhte» δεν είναι σε θέση να μεταβάλει ουσιωδώς τον τρόπο με τον οποίο γίνεται αντιληπτή η προσβλητική έκφραση «Fuck ju», στηριζόμενο σε μια εν πολλοίς αφηρημένη εκτίμηση της αγγλικής έκφρασης «Fuck you» και χωρίς να λάβει υπόψη τα στοιχεία του γενικότερου πλαισίου που μνημονεύθηκαν στη σκέψη 52 της παρούσας απόφασης.
- 64 Όσον αφορά τα στοιχεία αυτά, το τμήμα προσφυγών δέχθηκε, με το σημείο 36 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι από τα έγγραφα που προσκόμισε η νυν αναιρεσείουσα μπορεί να συναχθεί πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η κωμωδία «Fack ju Göhte», την οποία είδαν περίπου 7,4 εκατομμύρια θεατές στη Γερμανία, και η κωμωδία «Fack ju Göhte 2» συγκαταλέγονται στις μεγαλύτερες επιτυχίες του γερμανικού κινηματογράφου από άποψη αριθμού θεατών και ότι γνώρισαν επίσης μεγάλη επιτυχία στην Αυστρία. Το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε ότι μπορεί, επομένως, να θεωρηθεί κατά τεκμήριο ότι το ενδιαφερόμενο γερμανόφωνο γενικό κοινό είχε τουλάχιστον ακούσει να γίνεται λόγος για τις κωμωδίες αυτές. Εντούτοις, το τμήμα προσφυγών έκρινε, με το σημείο 37 της απόφασης αυτής, ότι από τη μεγάλη επιτυχία των εν λόγω κωμωδιών στο ενδιαφερόμενο κοινό δεν μπορεί να συναχθεί ότι το συγκεκριμένο κοινό δεν σοκάρεται από τον τίτλο τους, δεδομένου ότι ο τίτλος αυτός δεν είναι περιγραφικός του περιεχομένου των οικείων ταινιών και, ιδίως, ότι ο Goethe δεν παίζει σε αυτές κανένα ρόλο. Αντιθέτως, η χρήση της προσβλητικής έκφρασης «Fack ju» ως τίτλου ταινίας δεν παρέχει καμία ένδειξη όσον αφορά την κοινωνική του αποδοχή.
- 65 Εντούτοις, αφενός, ουδόλως απαιτείται ο τίτλος μιας ταινίας να είναι περιγραφικός του περιεχομένου της προκειμένου να αποτελέσει κρίσιμο στοιχείο του γενικότερου πλαισίου για την εκτίμηση του αν το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται τον τίτλο αυτόν και ένα ομώνυμο λεκτικό σημείο ως στοιχεία αντίθετα προς τα χρηστά ήθη.
- 66 Αφετέρου, μολονότι, βεβαίως, η επιτυχία μιας ταινίας δεν αποδεικνύει αυτομάτως την κοινωνική αποδοχή του τίτλου της και ενός ομώνυμου λεκτικού σημείου, εντούτοις γεγονός παραμένει ότι αποτελεί, τουλάχιστον, ένδειξη τέτοιας αποδοχής, η οποία πρέπει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα του συνόλου των κρίσιμων εν προκειμένω στοιχείων προκειμένου να αποδειχθεί συγκεκριμένα ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αντιληπτό το σημείο αυτό σε περίπτωση χρήσης του ως σήματος.
- 67 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, εν προκειμένω, οι κωμωδίες «Fack ju Göhte» και «Fack ju Göhte 2», μετά τις οποίες κυκλοφόρησε άλλωστε και τρίτη ταινία το 2017, όχι μόνο γνώρισαν σε αυτό ακριβώς το ενδιαφερόμενο κοινό τόσο μεγάλη επιτυχία ώστε το τμήμα προσφυγών να καταλήξει στη διαπίστωση ότι μπορεί να θεωρηθεί κατά τεκμήριο ότι οι καταναλωτές που απαρτίζουν το συγκεκριμένο κοινό έχουν τουλάχιστον ακούσει να γίνεται λόγος για τις εν λόγω κωμωδίες, αλλά επιπλέον, και παρά τη μεγάλη προβολή που συνεπάγεται αυτή η επιτυχία, ο τίτλος τους δεν φαίνεται να προκάλεσε αντιπαραθέσεις στους κόλπους του ενδιαφερόμενου κοινού. Εκτός αυτού, η προβολή των εν λόγω κωμωδιών, οι οποίες εκτυλίσσονται στο σχολικό περιβάλλον, επιτράπηκε στο νεανικό κοινό με αυτόν ακριβώς τον τίτλο, οι ταινίες δε αυτές έλαβαν, όπως προκύπτει από το σημείο 39 της προσβαλλόμενης απόφασης, επιχορήγηση από διάφορες οργανώσεις και χρησιμοποιήθηκαν από το Ινστιτούτο Goethe για παιδαγωγικούς σκοπούς.
- 68 Επομένως, διαπιστώνεται ότι από το σύνολο των στοιχείων αυτών του γενικότερου πλαισίου προκύπτει κατά συγκλίνοντα τρόπο ότι, παρά την εξομίωση των όρων «Fack ju» με την αγγλική έκφραση «Fuck you», ο τίτλος των εν λόγω κωμωδιών δεν έγινε αντιληπτός ως ηθικώς απαράδεκτος από το ευρύ

γερμανόφωνο κοινό. Πρέπει επίσης να παρατηρηθεί συναφώς ότι ο τρόπος με τον οποίο το γερμανόφωνο κοινό αντιλαμβάνεται την αγγλική αυτή έκφραση δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκη, έστω και αν η συγκεκριμένη έκφραση είναι παγκοίμως γνωστή στο κοινό αυτό και το τελευταίο γνωρίζει τη σημασία της, με την αντίληψη που έχει το αγγλόφωνο κοινό, δεδομένου ότι το γλωσσικό αισθητήριο είναι δυνητικά πιο ανεπτυγμένο στη μητρική γλώσσα από ό,τι σε μια ξένη γλώσσα. Για τον ίδιο αυτό λόγο, το γερμανόφωνο κοινό επίσης δεν αντιλαμβάνεται κατ' ανάγκη την εν λόγω αγγλική έκφραση κατά τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται τη γερμανική μετάφραση της έκφρασης αυτής. Επιπλέον, ο τίτλος των επίμαχων κωμωδιών και, ως εκ τούτου, το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση συνίστανται όχι στην εν λόγω αγγλική έκφραση αυτή καθεαυτήν, αλλά στη φωνητική μεταγραφή της στη γερμανική γλώσσα, συνοδευόμενη από το στοιχείο «Göhte».

- 69 Υπό τις συνθήκες αυτές, και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι δεν προβλήθηκε κανένα συγκεκριμένο στοιχείο προκειμένου να εξηγηθεί με πειστικό τρόπο γιατί το ευρύ γερμανόφωνο κοινό θα μπορούσε να αντιληφθεί το λεκτικό σημείο «Fack Ju Göhte» ως αντίθετο προς τις θεμελιώδεις ηθικές αξίες και κανόνες της κοινωνίας όταν αυτό χρησιμοποιείται ως σήμα, μολονότι το ίδιο αυτό κοινό δεν φαίνεται να θεώρησε ως αντίθετο προς τα χρηστά ήθη τον τίτλο των ομώνυμων κωμωδιών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το EUIPO δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009 αντιτίθεται στην καταχώριση του επίμαχου σήματος.
- 70 Πρέπει ακόμη να προστεθεί ότι, αντιθέτως προς ό,τι υπαινίσσεται το τμήμα προσφυγών στο σημείο 38 της προσβαλλόμενης απόφασης, η σημασία που έχει η επιτυχία των ομώνυμων κωμωδιών ως ένα από τα στοιχεία του γενικότερου πλαισίου ουδόλως ανατρέπεται από το γεγονός ότι ο απόλυτος λόγος απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009 δεν μπορεί να αρθεί με την απόδειξη διακριτικού χαρακτήρα συνεπεία της χρήσης του επίμαχου σήματος, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού. Πράγματι, η επιτυχία των ομώνυμων κωμωδιών στο ενδιαφερόμενο κοινό και, ιδίως, η απουσία αντιπαραθέσεων όσον αφορά τον τίτλο τους πρέπει να ληφθούν υπόψη προκειμένου να καθοριστεί αν το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το επίμαχο σήμα ως αντίθετο προς τα χρηστά ήθη και, επομένως, προκειμένου να διαπιστωθεί αν αυτός ο απόλυτος λόγος απαραδέκτου εμποδίζει την καταχώρισή του, και όχι προκειμένου να απορριφθεί ο λόγος αυτός αφού διαπιστωθεί ότι τυγχάνει εν προκειμένω εφαρμογής.
- 71 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών προέβη εν προκειμένω σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009 και ότι, κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 72 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει οριστικά τη διαφορά, αποφαίνεται το ίδιο και επί των εξόδων.
- 73 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, το οποίο έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, αυτού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 74 Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ζήτησε την καταδίκη του EUIPO στα δικαστικά έξοδα και ότι το τελευταίο ηττήθηκε, το EUIPO πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα τόσο της πρωτόδικης διαδικασίας στην υπόθεση T-69/17 όσο και της αναιρετικής διαδικασίας.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) **Αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 24ης Ιανουαρίου 2018, Constantin Film Produktion κατά EUIPO (Fack Ju Göhte) (T-69/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:27).**
- 2) **Ακυρώνει την απόφαση του πέμπτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) της 1ης Δεκεμβρίου 2016 (υπόθεση R 2205/2015-5), σχετικά με αίτηση καταχώρισης του λεκτικού σημείου «Fack Ju Göhte» ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**
- 3) **Το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης φέρει, πλην των δικών του δικαστικών εξόδων, και εκείνα στα οποία υποβλήθηκε η Constantin Film Produktion GmbH στο πλαίσιο τόσο της πρωτόδικης διαδικασίας στην υπόθεση T-69/17 όσο και της αναιρετικής διαδικασίας.**

(υπογραφές)